

หญ้ายาง

ชื่อสามัญไทย หญ้ายาง เขยตาย ใบต่างดอก ลูกเขยตายแม่ยายทำศพ

ชื่อสามัญอังกฤษ Milkweed

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Euphorbia heterophylla* L.

วงศ์ Euphorbiaceae

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาและชีววิทยา

หญ้ายางเป็นพืชล้มลุกขนาดเล็ก ลำต้นตั้งตรง ทรงพุ่มสูงประมาณ 30-50 เซนติเมตร ลำต้นกลมสีม่วงแดง มียางสีขาว และมีขนขึ้นปกคลุม ใบเป็นใบเดี่ยวออกจากลำต้นแบบสลับ ใบรูปรีหรือรูปไข่ ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ ก้านใบสีม่วงแดง ดอกออกที่ปลายยอด ประกอบด้วยดอกตัวผู้และดอกตัวเมีย ดอกสีขาวหรือขาวอมเขียว ก้านดอกสั้น ผลมีลักษณะกลม ประกอบด้วยกลีบผล 3 กลีบ แต่ละกลีบจะมีเมล็ดจำนวน 1 เมล็ด

หญ้ายางพบได้ทั่วไป ตามพื้นที่เพาะปลูกหรือที่รกร้างว่างเปล่า

ประโยชน์ทางยา

น้ำยางของหญ้ายางใช้รักษาหิด แผลพุพองต่าง ๆ

ประโยชน์ในตำรับยาของหมอพื้นบ้าน

หญ้ายางทั้งต้นตำพอกรักษาฝีหนองต่าง ๆ

ตะขบไทย

ชื่อสามัญไทย ตะขบไทย ครอบ กื่อดู มะเกว่นควาย

ชื่อพื้นเมืองปัตตานี ขรบ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Flacourtia jangomas* (Lour.) Raeusch.

วงศ์ Flacourtiaceae

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาและชีววิทยา

ตะขบไทยเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง แตกกิ่งก้านสาขามาก ใบสีเขียว รูปไข่ขอบใบเป็นหยัก ผลรูปทรงกลมขนาดเล็กสีเขียวเมื่อแก่จะเปลี่ยนเป็นสีแดง ภายในมีเมล็ดลักษณะกลมจำนวนมาก ประโยชน์ทางยา

รากใช้ปรับเป็นยาขับเหงื่อ ยากล่อมประสาท เนื้อไม้ใช้เป็นยาแก้ท้องร่วง บิด มูกเลือด ประโยชน์ในตำรับยาของหมอพื้นบ้าน

ดิน ราก ต้มน้ำรักษาอาการท้องร่วง

หญ้าคา

ชื่อสามัญไทย หญ้าคา คา คาลวง ลาลาง ลาลแ

ชื่อสามัญอังกฤษ Cogongrass

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Imperata cylindrica* (L.) Raeusch.

วงศ์ Gramineae

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาและชีววิทยา

หญ้าคาเป็นพืชที่มีลำต้นใต้ดินอายุหลายปี ลำต้นกลมสีขาว แตกแขนงอยู่ใต้ดิน กาบใบและใบอยู่เหนือพื้นดิน สูงประมาณ 30-150 เซนติเมตร ใบเป็นใบเดี่ยว มีความแข็งสาก แผ่นใบแคบ เรียว ปลายใบแหลม ดอกเป็นดอกช่อชนิดพานิคิล ดอกช่ออัดกันแน่นบนช่อดอก สีขาวเป็นมัน เกสรตัวผู้สีส้มหรือสีน้ำตาล ผลเป็นชนิดคาริออปซีส รูปร่างเรียวยาวสีน้ำตาล

หญ้าคาพบได้ทั่วไปตามที่รกร้างว่างเปล่าในสวนผลไม้

ประโยชน์ทางยา

ลำต้นใช้เป็นยารักษาอาการไข้หวัด ไอ ความดันสูง ดีซ่าน หนองใน แก้มพิษ ผื่นคัน ห้ามเลือด

ประโยชน์ในตำรับยาของหมอพื้นบ้าน

ลำต้นหญ้าคาประมาณ 1 กำมือ ต้มกินน้ำเพื่อขับปัสสาวะ ฟอกไต

หญ้าเจ้าชู้

ชื่อสามัญไทย หญ้าเจ้าชู้ หญ้ากล่อน หญ้าซี่ครอก หญ้านกคุ้ม หญ้ากะเตรก หญ้าน้ำลึก
ชื่อพื้นเมืองปัตตานี หญ้าซี่เตรย

ชื่อสามัญอังกฤษ Love grass

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Chrysopogon aciculatus* Trin

วงศ์ Gramineae

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาและชีววิทยา

หญ้าเจ้าชู้เป็นพืชล้มลุกอายุยืนหลายปี ลำต้นเลื้อยไปตามผิวดิน ชูเฉพาะส่วนยอด ลำต้นมีลักษณะเป็นข้อและปล้อง รากจะแตกออกมาจากข้อ ใบเป็น ใบเดี่ยว ยาวประมาณ 4-7 เซนติเมตร แผ่นใบบางสากมือ ดอกเป็นดอกช่อ ออกตามปลายยอด ดอกสีม่วงแดง ช่อดอกยาวประมาณ 5-8 เซนติเมตร

หญ้าเจ้าชู้พบได้ทั่วไปตามสนามหญ้า ริมนถนนทางเดินต่าง ๆ

ประโยชน์ทางยา

ทั้งต้นใช้เป็นยารักษาอาการไข้หวัด

ประโยชน์ในตำรับยาของหมอพื้นบ้าน

ใช้ทั้งต้นพอประมาณ ต้มกินน้ำใช้รักษาอาการไข้หวัด

หญ้าชันอากาศ

ชื่อสามัญไทย หญ้าชันอากาศ หญ้าชันภาค แคมมัน หญ้าอ่อนน้อย หญ้าหาว

ชื่อพื้นเมืองปัตตานี หญ้าครุน

ชื่อสามัญอังกฤษ Toroedogress

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Panicum repens* L.

วงศ์ Gramineae

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาและชีววิทยา

หญ้าชันอากาศ เป็นพืชในตระกูลหญ้า ลำต้นเลื้อยไปตามพื้นดินและชูยอดขึ้น ทรงพุ่มสูง ประมาณ 40-60 เซนติเมตร ลำต้นกลมผิวเรียบเป็นมัน ใบเป็นใบเดี่ยว ออกจากลำต้นแบบสลับใบ บางเรียวยาว ปลายใบเรียวแหลม ฐานใบมน ดอกเป็นดอกช่อ ช่อดอกยาว 7-18 เซนติเมตร ประกอบด้วยดอกดอกย่อยจำนวนมาก ดอกย่อยมีอับละอองเกสรสีเหลืองส้ม เกสรตัวเมียมีขนม่วง ขึ้นปกคลุม ผลรูปรางยาวสีขาวหรือสีเหลืองอ่อน

หญ้าชันอากาศพบได้ทั่วไปตามพื้นที่ทำการเกษตรที่รกร้างต่าง ๆ ที่มีความชื้นในดินสูง
ประโยชน์ทางยา

ทั้งต้นใช้เป็นยาขับปัสสาวะ แก้ประจำเดือนมาไม่เป็นปกติ

ประโยชน์ในตำรับยาของหมอพื้นบ้าน

รากหญ้าชันอากาศ ประมาณ 1 กำมือ ต้มกินน้ำเพื่อขับปัสสาวะ ขับน้ำ ฟอกไต